

KONTAKT

Sydslesvigsk Forenings informationsblad

UGENS OVERSKRIFTER

Afrikansk mad

[KONTAKT] Aktivitetshuset samarbejder omkring de såkaldte cross culture-arrangementer. Næste gang gælder det bl.a. afrikansk mad.

Læs mere på KONTAKT side 2

Kunsten at dø

[KONTAKT] Kvintessensen af det teaterstykke, man præsenteres for på Flensborghus snart, er, at der også er et liv før døden.

Læs mere på KONTAKT side 2

Midler til List

[KONTAKT] List Danske Kultur- og Forsamlingshus er målet for SSFs Dybbøldagsindsamling 2013.

Læs mere på KONTAKT side 3

SSFs HOVEDSTYRELSE

Åbent møde 15. januar

[KONTAKT] SSFs formand Dieter Paul Küssner har indkaldt til åbent møde (undtaget sidste dagsordenspunkt) i SSFs Hovedstyrelse tirsdag den 15. januar kl. 19 på Flensborghus.

Der indledes med spørgetid for medlemmer, konstatering af beslutningsdygtighed, valg af dirigent, godkendelse af protokollen fra sidste møde, fastlæggelse af den endelige dagsorden, hvorefter

formanden aflægger beretning, og SSFs udvalg får lejlighed til at fortælle sidste nyt. Efter dagsordenspunkt "eventuelt" er der en lukket afdeling.

RADIOHILSEN TIL DANMARK OG DANSKERNE

Tilhørsforholdet er det bærende element

[KONTAKT] Danmarks Radio bragte traditionen tro nytårsaften det danske mindretals nytårshilsen til Danmark og danskerne. I år var det Sydslesvigsk Forenings formand Dieter Paul Küssner, der overbragte hilsenen mandag den 31. december kl. 18.55 på P1:

Det er god skik, at der mellem familie og venner sendes nytårshilsener. Denne gode skik omfatter også samlivet mellem Danmark og det danske mindretal i Sydslesvig. Sammen med Færøerne og Grønland gør de danske i Sydslesvig Danmark

Hver syvende borger i EU tilhører et nationalt mindretal – for mange betyder dette tilhørsforhold diskriminering og forfølgelse. Danmark og Tyskland har i stedet valgt at støtte deres respektive mindretal, der sikrer det frie valg af nationalt tilhørsforhold, kulturel autonomi og et sindelagsbundet skolevæsen; og dermed indfrier den ønskelige fred og det gode samarbejde mellem de to beslægtede nabolande. Året 2012 har også for mindretallet været udfordrende og spændingsfyldt. Til mindretalstilværelsen hører, at

kurdiske kvinder, at hun endelig havde fundet et paradys. Hun var havnet i en verden, hvor tolerance og frisind herskede mellem nationaliteterne. Frisind og respekt for naboens nationale valg i et grænseland er ikke en given ting. Vi har måttet gå lange og krigeriske veje i grænselandet for at opnå den gældende fredelige samfundskontrakt mellem flertal og mindretal – en kontrakt, hver generation må lære på ny. Trods det gode naboskab oplever mindretallet fortsat, at der er flertalsborgere, der ikke anerkender mindretalskontrakten. Vi oplevede det senest under den forrige regering i Kiel, der valgte at diskriminere vort skolevæsen. I den sag var det opmuntrende og lykkeligt, at Danmark støttede os ubetinget for ligeværdighed i grænselandet – en støtte vi fortsat husker i taknemmelighed. Den nye regering i Kiel har bekræftet sit ansvar for mindretalspolitikken og så til gavn for den dansk-tyske forbindelse.

At sætte skel og alligevel kunne sammen er et grænselands evige udfordring. At ville de andre uden at opgivesig selv er den formel, der fredeligt skaber symbiose mellem grænselandets nationaliteter. For tiden er alle aktører villige til at skabe en merværdi for landet nord og syd for grænsen; en merværdi, der for mindretallet betyder præsentation af dansk sprog og kultur og af danske synsvinkler i Tyskland.

Måske er det lidt for ambitiøst, når jeg kalder Sydslesvig for Danmarks forhave, men det er nu engang danske kunstnere, danske pædagoger og dansk kulturliv, der fylder i mindretalslivet – og mindretallet har en åben dør og et åbent vindue for at dele den danske kulturarv med andre.

Det har vi oftest gjort i grænselandet. I mødet mellem dansk og tysk opstod tidligt begrebet front og bro – viljen til at sætte pris på sit eget og ønsket om at samarbejde og lære af hinanden. Symbolsk møder man dette grænselandsvilkår ved at besøge Nordens største fortidsminde Danevirke i Sydslesvig. Her er muren, der skal beskytte det hjemlige, men her er også porten, der åbner mod verden udenfor.

Europarådet tidl. generalsekretær Terry Davis udtalte under et besøg ved volden, at grænselandets mindretal har forstået at gøre denne mur til en bro mellem dansk og tysk. For det danske mindretal er det bærende element under broen tilhørsforholdet til Danmark. Derfor: Godt nytår og fred og fremgang i det nye år ønsker det danske mindretal!

"Velkommen nytår, og velkommen her!"

Sydslesvigsk Forening

[KONTAKT] Sådan synger vi med Grundtvigs nytårssalme i brydningstimen mellem det forgangne år og det nye endnu ukendte år, der banker på.

Vi kan forholde os til det forgangne år med dets mange udfordringer og begivenheder også for os danske sydslesvigere. Men for året der kommer, er det kun ønsker og forhåbninger, som vi kan byde velkommen.

Året, der er gået, har på afgørende vis udfordret mindretallets politiske selvforståelse. Vores parti SSW har i året, hvor Slesvig-Holsten fik dannet en regering sammen med mindretallets parti, gennemlevet den mindretalspolitiske udvikling, som vi så ramende betegner: fra mod hinanden til med hinanden og til for hinanden.

En sådan samfundsforpligtende medleven kan kun forklares ved, at vi som danske sydslesvigere regnes for ligeværdige borgere af et flertal; og at vi selvfølgelig har et medansvar og en medbestemmelsesret, når det gælder udførelsen af vores politiske grundvilkår. Kritikere af mindretallets politiske engagement bør forstå, at vi ønsker at have en ligeberettiget dansk stemme i de råd og den regering, der beslutter rammerne for vores hverdag. Og vores politiske engagement vil og kan ikke høste udelte glæde i det politiske Danmark. Hvordan kan et mindretals parti spænde spagatten mellem højre og venstre? Næppe! Vi vil derfor bedømmes på vore gerninger, der har det bundne mandat både at

repræsentere dansk og frisisk foruden regional ansvarlighed. Ønsket er derfor, at vores parti ansvarligt og retsindigt tilgodeser mindretallets og landets interesser. Og som parthaver i en politisk stillingtagen kan partiet ikke være hele mindretallets ansigt udadtil.

For os er det derfor vigtigt at minde om, at det danske mindretal i sin helhed ikke bør være en partisag. Hvis vi vil være en del af det danske folk, så er bundetheden ikke ensidigt politisk orienteret, men netop et ønske om medleven i dansk sprog og kultur og i det danske fællesskab, der med sin sociale jævnhed og demokratiske konsens svarer til vore drømme om et folkeligt slægtskab.

Ikke uden grund taler jeg i min nytårshilsen til det danske folk - gengivet andetsteds her på siden - om, at det måske er lidt for ambitiøst at kalde Sydslesvig for Danmarks forhave, men det er nu engang danske kunstnere, danske pædagoger og dansk kulturliv, der fylder i mindretalslivet – og mindretallet har en dør på klem og et åbent vindue for at dele den danske kulturarv med naboen. Kan vi i det kommende år arbejde med forhaven, så det danske islæt bliver synligt og holdbart: i Kiel ved en ærlig og ansvarlig dansk stemme i landdag og regering, og i vore skoler og foreninger ved et jævnt og solidarisk inkluderende fællesskab, hvor drivkraften er at leve så dansk som muligt i en tysk hverdag. Så kan vi jævnt og muntert synge: "Velkommen nytår, og velkommen her!"

Dieter Paul Küssner

SSFs formand Dieter Paul Küssner.

større og positionerer rigsfællesskabet som en storfamilie, hvis medlemmer giver Danmark opmærksomhed i verdenssamfundet. For de danske i Sydslesvig gælder det, at mindretallet sætter den danske samfundsmodel, demokratiforståelse og kultur ind i grænselandets møde mellem dansk og tysk.

Vi er en dansk stemme regionalt i Kiel, der også høres i Berlin. Og så er det danske mindretal i samarbejde med grænselandets andre mindretal fortalere for europæiske mindretalsinteresser i EU og i Europarådet.

90 europæiske mindretals interesseorganisation FUEV har base i Flensborg og er med til at synliggøre grænselandets mindretalspolitiske merværdi, der kan tjene som inspiration og vejviser for løsnings- og mindretalskonflikter i kriseregioner.

man ønsker et ligeværdigt medborgerskab og politisk medindflydelse. Det danske mindretal har sit eget parti SSW, der i år valgte at være regeringsbærende i delstaten Slesvig-Holsten. Den danske familie har således fået en ministerpost i Kiel med ansvar for justits, kultur og Europa-politikken. Med senest valget af en dansk overborgmester i byen Flensborg og nu sydslesvigsk regeringsdeltagelse i Kiel har danske synspunkter og samfundstraditioner fået danske stemmer, der høres.

Det dansk-tyske grænseland er på mange måder et europæisk skoleeksempel på kulturel mangfoldighed, flersprogethed og regional samarbejde på trods af nationale forskelle og grænsedragninger.

Under et sommerseminar i det europæiske center for mindretalsproblemer ECMI i Flensborg udtalte en ung

CROSS CULTURAL

Kenya-Uganda præsenteres

[KONTAKT] Når Aktivitetshuset m.fl. i Flensborg atter indbyder til cross cultural cooking & communication lørdag den 12. januar på Volksbad i Flensborg, er det op til Miria fra Uganda og Patricia fra Kenia, der begge læser energi- og miljømanagement på Flensborg Universitet, at præsentere deres hjemstavn denne aften. Kenia og Uganda er to lande i Østafrika med spændende kulturer og ret så forskellige levevilkår i byerne og ude på landet. Et stigende energibehov, hurtige udviklinger og traditionel

leveis på landet markerer dem. Aftenen formidler et indtryk af de to lande, og der gives smagsprøver fra det østafrikanske køkken. Derefter inviterer musik og trommerens rytmer til at danse. Der er adgang til Volksbad fra kl. 18.30, start kl. 19. Entré 5 euro, 4 euro for unge under uddannelse. Billetter købes på Aktivitetshuset i Nørregade/ Norderstrasse i Flensborg.

sk

DRAGE/SVAVSTED

Først en sang, og siden blev der danset.

(Fotos: Chr.)

HUMANITÆRT UDVALG

Kunsten at dø

[KONTAKT] SSF og dets humanitære udvalg samt Paolo Nani-Teatret indbyder til en forestilling med to klovnene, med gags, rytme, musik, poesi -

og alt uden et eneste ord: Torsdag den 17. januar kl. 16 spilles "Kunsten at dø" på Flensborghus, og alle er velkomne. Der venter en forestilling med latter og gråd, for den ene af klovnene skal snart dø, men kvintessensen præsenteres også: Der er et liv før døden. Stykket er skrevet af de to aktører Paolo Nani og Kristjan Ingimarsson. Entre inkl. kaffe: 7,50 euro. www.paolonani.com

De to klovnene.

Alt var, som det plejer

[KONTAKT] Her et lille jule-efterslæb fra Drage/Svavsted, hvor nogle ting op til jul bare ikke skal røres ved eller ændres på. Og det blev der heller ikke hin søndag eftermiddag sidst i Drage Forsamlingshus, hvor SSF-distriktet indbød til julehygge. Det er lige før, de har faste pladser ved det flot dækkede julebord, pyntet i røde farver, nydende hjemmebagte julekager, og syngende julesange - og her synger de meget. Ingrid læser op i stearinlysets skær også på tysk og plattysk; der er stille, og imens der læses, falder tussmørket på, og julestemningen breder sig. Risalamanden serveres, og denne gang bliver der lovet, at mandlen først røres i, når alle er med. Sandelig, om ikke Ingrid fik mandlen, og hun kunne i dagene derpå nyde lækker chokolade til kaffen derhjemme. Juletræet med sin pynt ventede på, at

man fik begyndt, og så blev der danset om træet, alt imens alle synger godt med; enkelte nyder dansen fra stolen. Årets julegaver blev delt ud, og alt var, som det plejer. Der ønskes god jul og godt nytår fra formand Nadine, og pigerne Anna, Lara og Mia viste deres sangstemmer og glæden ved de danske julesange - til nydelse for deltagerne. Alle medlemmer ønskes et godt nytår: Vi ses igen senere på året.

jr

Ingrid fik overrakt mandelgaven af formand Nadine.

UGEN, DER KOMMER

5. SdU: Tønderstævne badminton for U9, U11, U13, U15, U17, U19, M-, A-, B-, C- og D-række i **Tønder** Hallerne 5.-6.1. **Flensborg** SSF-distrikt Centrum-Duborg-Vest: Nytårsvandring gennem Frueskoven fra Burgplatz kl. 15 med afsluttende grønkålsspisning i Junge Harmonie
6. Den danske menighed i **Flensborg** og Omegn: Hellig Tre Konger Møde med foredrag ved provst Elof Westergaard om "Gør dig nu rede, kristenhed" - et tema i Hellig Tre Konger tiden i Det Danske Hus, Sporskifte kl. 19.30
7. **Flensborg** SSF-distrikt Nord: Diabetikerklub i menighedshuset kl. 14
8. Ansgar menighed **Flensborg**: Morgenmad sammen med St. Petri i menighedshuset kl. 9 **Lyksborg** Kvindeforening: Møde på skolen kl. 15.30 De danske foreninger i **Tønning**: Uffes Kaffebar på Uffe-Skolen kl. 15 **Slesvig** SSF-distrikt Centrum Nord: Hobbyaften med nål og tråd på Slesvighus kl. 19.30
9. **Lyksborg** pastorat: Ældreeftermiddag i præstegården kl. 15 **Oksbøl** Kvindeforening: Møde i Oksbøl Forsamlingshus kl. 19 SSF-distrikt **Skovlund-Valsbøl**: Fremtidsmøde i Skovlund Forsamlingshus kl. 19.30 SSF- og SSW-distrikt **Isted/Jydbæk**: Generalforsamlinger og SSW-opstillingsmøde i Jydbæk Forsamlingshus kl. 19.30
10. Det Lille Teater **Flensborg**: Musicalen "Teenagerlove" i Hjemmet kl. 19 **Harreslev** Kvindeforening: Hygge i konfirmandstuen kl. 19.30 SSF-distrikt **Damholm**: Hobbyklub i forsamlingshuset kl. 15-17 **Slesvig** Frederiksberg Menighed: Torsdagsklub, Mansteinstr. 9 kl. 15

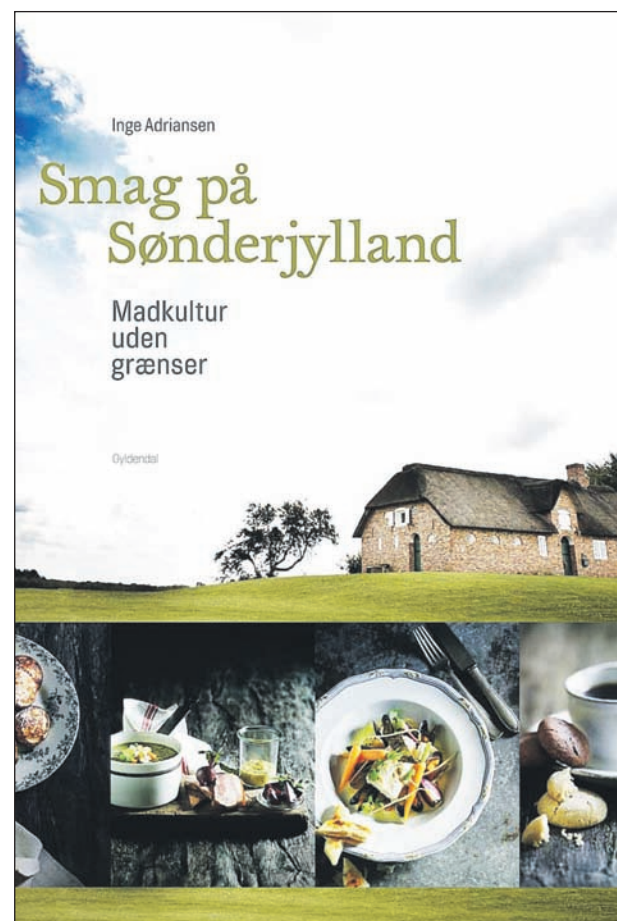
SØNDERJYSK-SLESVIGSK KOGEBOG

Et hit

[KONTAKT] Den 19. september sidste år udkom Inge Adriansens anden kogebog om det sønderjysk-slesvigske køkken. Den første kogebog "Sønderjysk Kogebog" udkom i 1996 og har til trods for varig efterspørgsel været udsolgt i mange år. Den nye kogebog med titlen "Smag på Sønderjylland" blev trykt i 2.000 eksemplarer og er også allerede udsolgt. Men heldigvis er et nyt oplag netop udkommet. Inge Adriansen præsenterer den nye kogebog om grænselandets køkken mandag den 14. januar i Borgerforeningen i Flensborg. Hun fortæller om egne retter og traditionerne i grænselandets køkken, historier om opskrifter og kulturmødet mellem tysk og dansk. Derefter er der spisning af egne retter. Foredraget starter kl. 18.30 og spisningen kl. 19.30. Billetter (foredrag og spisning, ekskl. drikkevarer) koster 15 euro og kan købes på Flensborghus, Flensborg Bibliotek og Aktivitetshuset.

sk

Inge Adriansens nye kogebog "prøvesmages" i Borgerforeningen 14. januar.

DYBBØLDAGEN 2013

List Danske Kultur- og Forsamlingshus.

Nyt interiør til List Danske Kultur- og Forsamlingshus

[KONTAKT] List Danske Kultur- og Forsamlingshus er et nyt og velfungerende dansk kulturcenter og forsamlingshus, indrettet i den nedlagte danske skole i List på nordspidsen af Vesterhavs-øen Sild. Her summer dansk, frisisk og tysk foreningsliv med en lang række aktiviteter i og omkring ejendommen. Her udfolder der sig et rigt socialt liv i forenings-sammenhænge. Og de aktiviteter ønsker de lokale, danske initiativtagere at udbygge bl.a. gennem et tidssvarende møblement og en forbedret akustik. Ihukommende at der ikke var midler til at stable kultur- og forsamlingshuset på benene via de gængse anlægskanaler, gik man lokalt selv i gang

med at finde midler til projektet f. eks. gennem arrangementer af forskellig slags og ved at søge fonde og legater; en indsats der kulminerede i en formel indvielse i foråret 2012. På sigt er det meningen, at der skal indrettes kunstner-/forfatterbolig i loftsetagen. Sydslesvigsk Forenings forretningsudvalg har besluttet, at den sydslesviske Dybbøldags-indsamling 2013 skal gå til anskaffelse af møbler og forbedring af akustikken i huset i List. Sidste år blev den sydslesviske Dybbøldags-indsamling anvendt til et cykelskur ved Margrethegården i Slesvig, et projekt, de ældre beboere dér er glade for. Den sydslesviske Dybbøldags-indsamling er udtryk for selvhjælp og de danske sydslesvigeres solidaritet med hinanden. Den giver i snit et afkast på 4.000 euro. Bidrag til Dybbøldags-indsamlingen kan indbetales til Union-Bank Flensborg (BLZ 215 201 00) på konto nummer 0017175. For beløb over 15 euro tilsendes »Spenden-Bescheinigung« under forudsætning af, at navn og nøjagtig adresse er påført overførsels-dokumentet med en læselig skrift. SSFs distrikter o.a. kan foretage listeindsamlinger. Listerne fås på SSFs sekretariater. God Dybbøldags-indsamling!
 Sydslesvigsk Forening

ECMI-VORSTAND

MP-Grüße beim Wechsel im Vorsitz

[KONTAKT] Das europäische Minderheitenzentrum ECMI (European Centre for Minority Issues) in Flensburg hat einen neuen Vorsitzenden bekommen. Der Historiker Dr. Jørgen Kühl übernahm am 1. Januar die Leitung des Zentrums im deutsch-dänischen Grenzland. Er ist Nachfolger von Dr. Knud Larsen, dessen zweite Amtszeit zum 31. Dezember 2012 endete. Ministerpräsident Torsten Albig gratulierte dem neuen Vorsitzenden in einem Brief: "Ich freue mich, dass mit Ihnen ein ausgewiesener Kenner des deutsch-dänischen Grenzlandes und

der Minderheitenpolitik an der Spitze des ECMI-Vorstandes stehen wird", schrieb er. Dem scheidenden Vorsitzenden Dr. Knud Larsen dankte Albig für sein Engagement: "Der gute Ruf, den das ECMI in der internationalen Wissenschaft genießt, ist eng verbunden mit Ihrem Namen und dem unermüdbaren Einsatz für das Institut und die Minderheitenangelegenheiten", so der Ministerpräsident in seinem Dankschreiben. Das ECMI befasst sich in einer europäischen Perspektive durch Forschung, Information und Beratung mit Fragen von Minderheiten und

Mehrheiten. Der erste Grenzlandbeauftragten der Landesregierung, Kurt Hamer, hatte 1991 den Anstoß für die Einrichtung des Instituts in Flensburg gegeben. Offiziell eröffnet wurde es im Dezember 1996. Gemeinsame Stifter und finanzielle Unterstützer sind das Königreich Dänemark mit 50 Prozent, die Bundesrepublik Deutschland mit 27 Prozent und Schleswig-Holstein mit 23 Prozent. Der Vorstandsvorsitzende des ECMI wird von der dänischen Regierung benannt.

stk

DEN 149. MINDEHØJTIDELIGHED

Sankelmark kalder

[KONTAKT] Også i den 149. mindehøjtidelighed for begivenhederne ved Sankelmark/ Oversø i 1864 onsdag den 6. februar ved den tyske Stamkomité af 1864 medvirker Sydslesvigsk Forening, ligesom man har gjort de seneste år allerede. Den dag mødes dem, der vil gå vejen fra Flensborg til Sankelmark, traditionen tro kl. 9.30 på Nytorv/ Neumarkt i Flensborg.

10.30-11.00 er der påtænkt en hvilepause på Bilskov/ Bilschau kro. Ved 11.15-tiden nedlægger man sammen kransen ved mindesmærket i skoven. Kl. 11.30 nedlægges kransen ved den danske mindestøtte, og første vers af Der er et yndigt Land synges. Selve mindehøjtideligheden, der finder sted på skift ved den danske mindestøtte det ene år og det østrigske

mindesmærke på den anden side af landevejen det andet år, gennemføres i år sted ved det østrigske mindesmærke, hvor de tyske nordslesvigeres formand Hinrich Jürgensen er taler. Efter nedlæggelsen af kransen synges som officiel afslutning på det, der engang hed Oversø-marchen, første vers af Slesvig-Holsten-sangen. Vil man derefter deltage i fællesspisningen i Tarp, bedes man tilmelde sig hos Gaby Böttinger på Dansk Generalsekretariat, gaby@syfo.de hhv. 0461-14408-119 senest 16. januar. Der sørges for fællestransport for tilmeldte fra Sankelmark til spisestedet i Tarp og siden retur til Bilskov/ Bilschau.

Alle er velkomne til at bakke op om og deltage i arrangementet, der har udviklet sig til at være et synligt udtryk for fredelig sameksistens i det dansk-tyske grænseland, hvor det tidligere var et udelukkende tysk arrangement. Selv om det oprindeligt var både danske og tyske flensborgere, der efter sigende efter slaget ved Sankelmark i februar 1864 drog ud på slagmarken for at yde en humanitær indsats.

Den danske mindestøtte ved Sankelmark

Österreicher-Denkmal

Den danske mindestøtte og det østrigske mindesmærke i Sankelmark.

SdU/DAN

Tilmelding nu!

[KONTAKT] SdU og Gymnastikforeningen DAN opfordrer foreningerne til at gribe chancen og vise, hvad de brænder for i deres forening ved at tage del i den fælles forårsopvisning lørdag den 16. marts i Idrætshallen i Flensborg. Starttidspunktet er afhængig af antal tilmeldte hold men ligger antagelig mellem kl.13 og 14. Hvert hold får max. 10 min. opvisningstid. Tilmelding sker online på www.dgi.dk/201314554001 senest den 16. januar.

Har foreningen en fane? Så medbring den til fælles indmarch. Christel Bonde på tlf. 0461-14408217 fortæller mere ved henvendelse. Forårsopvisningens gymnastikleder er Anne Christensen tlf. 0461-470169; annegymdan@hotmail.com. Øvedag i Idrætshallen er mandag den 11. marts, og foreningerne bedes meddele deres deltagelse eller ej. Programmer bliver mailet hhv. tilsendt holdlederne og kan ses på www.sdu.de.

»SØNDERJYDERNE« I RENDSBORG

Frederieke Saeijs, violin. (Foto: Victor & Wiglius de Bie)

Hollandsk shootingstar

[KONTAKT] Fredag den 18. januar kl. 20 indbyder SSF og Sønderjyllands Symfoniorkester til koncert i Christirken/ Christkirche i Rendsborg. På programmet står: A. Schultz Symfoni nr. 2, Mendelssohns Violinkoncert og Sibelius Symfoni nr. 5. Holland har de seneste år præsentet den ene fremragende violinist efter den anden. Nu kommer seneste skud på stammen, Frederieke Saeijs, til landsdelen. Hun spiller Mendelssohns vidunderlige violinkoncert.

Da Mendelssohn i 1838 begyndte sit værk, var han en efterspurgt komponist og havde derfor ikke tid til at færdiggøre koncerten, så der endte med at gå syv år, før den blev færdiggjort. Koncerten blev uropført i 1845 dirigeret af Mendelssohns assistent, den danske komponist Niels W. Gade. David Porcelijn er koncertens dirigent. www.sdjsymfoni.dk

JARLING 2013

Momme Nommensen und der Kalender mit seinen Bildern. (Foto: Karin Haug)

Ein Nordfriese sieht seine Heimat durch die Linse

[KONTAKT] Das neue Jahr hat zwar schon angefangen, aber für die Anschaffung eines ganz besonderen Kalenders ist es noch nicht zu spät, wie z.B. den Jarling 2013. Jarling ist Nordfriesisch und heißt „dieses Jahr“. Seit 1978 gibt das Nordfriisk Instituut einen ganz besonderen Fotokalender mit dem Namen Jarling heraus. Mit dem Kalender soll die Eigenart der nordfriesischen Landschaft nicht nur im Bild wiederspiegelt werden, sondern auch in den Texten: Feiertage und Monatsnamen finden sich auf Friesisch. In der neuen Ausgabe enthält jedes Monatsblatt ein friesisches Sprichwort. Für den Jarling 2013 konnte Momme Nommensen gewonnen werden. Geboren 1988 in Niebüll hat er als Zivildienstleistender vor fünf Jahren die Kamera als Ausdrucksmittel entdeckt. Der junge Friese fotografiert seine nordfriesische Heimat, verfremdet und gestaltet seine Bilder, die er draußen gemacht hat, am Schreibtisch aber noch einmal neu. Danach

stellt er seine Arbeiten ins Internet, um sie mit anderen ambitionierten Hobby-Fotografen zu diskutieren. Seine erste Ausstellung hatte der engagierte Fotograf 2011 im Friisk Hüs in Bredstedt. Zurzeit macht Momme Nommensen in Kopenhagen seinen Master in „International Business and Politics“. Er setzt sich für die friesische Sache ein, unter anderem war der Student Vizepräsident der europäischen Minderheitenorganisation JEV, der Jugend Europäischer Volksgruppen, und ist derzeit Vorsitzender des friesischen Jugendverbandes Rökefloose. Damit ist Momme Nommensen einer der Friesen, die den Blick stets auf den Horizont richten. Darum, und wegen der Motive, heißt der Jarling 2013 „Klaar Kining“. Der Jarling kostet 16,80 Euro und ist im ausgewählten Buchhandel und im Nordfriisk Instituut erhältlich, auf Wunsch wird der Kalender auch gerne weltweit verschickt.

NORDFRIISK INSTITUUT

Friesisch für die Zarin

[KONTAKT] In der wieder einmal sehr umfangreichen und interessanten Ausgabe des Nordfriesischen Jahrbuchs (2013/Nr. 48) berichtet der Kieler Frisist Professor Dr. Jarich Hoekstra über die wiederentdeckte Sammlung Großer Wörter aus verschiedenen europäischen Sprachen, darunter auch Nordfriesisch, des Sprachforschers Peter Simon Pallas, der im 18. Jahrhundert den Auftrag dafür von Zarin Katharina erhielt.

In dem vom Bredstedter Nordfriisk Instituut publizierten Jahrbuch befasst sich Professor Dr. Thomas Steensen in seinem Beitrag mit den Fragen: Wie spiegeln sich friesische Identität bzw. die friesische Volksgruppe in Museen und Ausstellungen wider?

In seinen Kurzromanen lässt der friesische Schriftsteller Peter Jensen auch „Tatern“ auftreten, so wurden die Sinti und Roma, die „Zigeuner“, in Nordfriesland in alter Zeit genannt. In seinem Jahrbuch-Beitrag geht der Sprachwissenschaftler Ingo Laabs der Frage nach, ob der Autor sich um eine authentische Darstellung bemüht und inwieweit er klischeehafte Vorstellungen folgt.

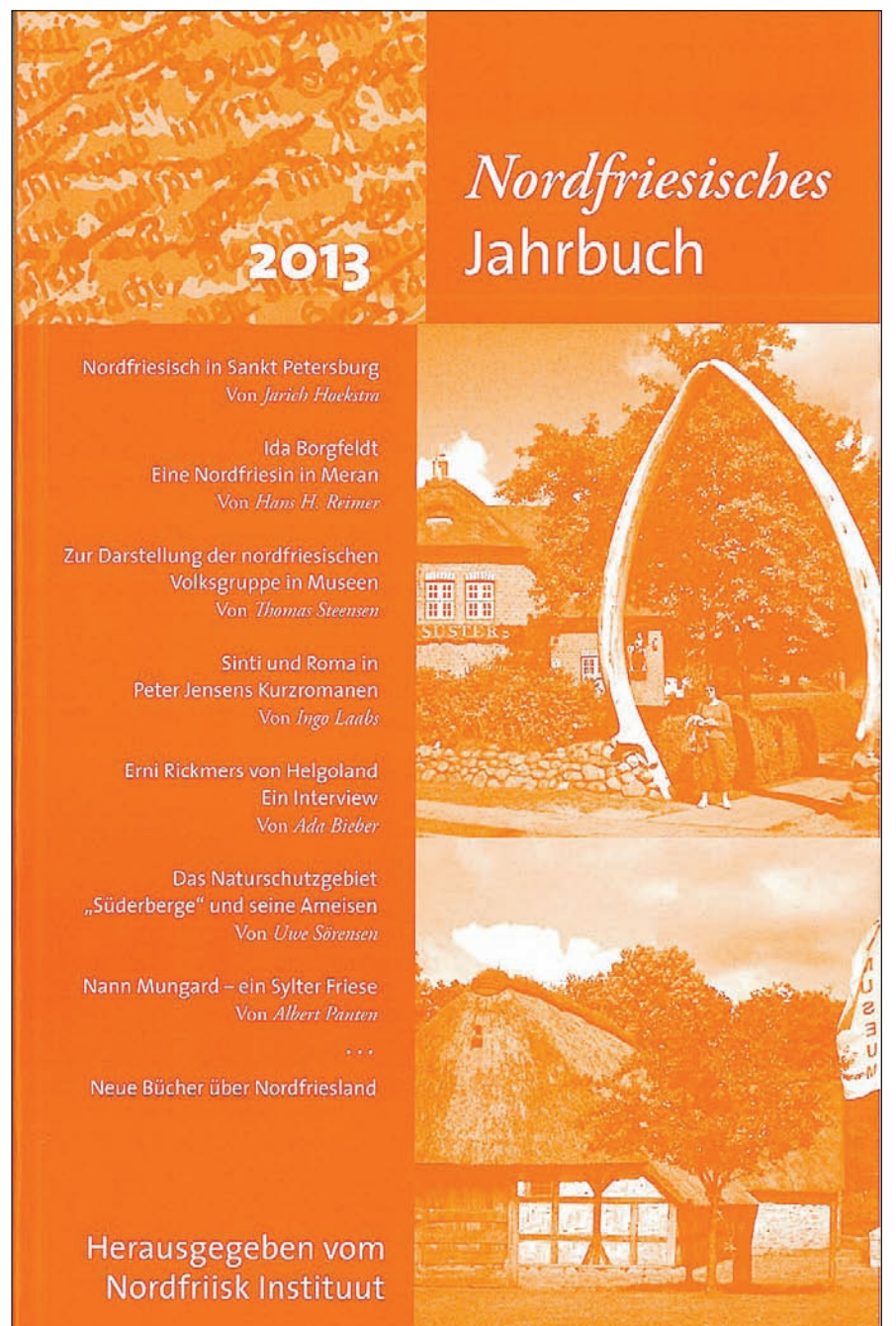
Die bemerkenswerte Ameisenfauna im kleinen Naturschutzgebiet „Süderberge“ bei Süderlügum untersucht der Biologe und Geograf Dr. Uwe Sörensen. Pastor emer. Hans H. Reimer schildert das Leben der Nordfriesin Ida Borgfeldt in Meran in Südtirol.

Die Literaturwissenschaftlerin Dr. Ada Bieber befragte Erni Rickmers von Helgoland über ihre Kindheit auf der Insel und über ihren Bruder, den Schriftsteller James Krüss.

Der Historiker Dr. Christian M. Sörensen berichtet von einem Hexenprozess in Mildstedt im 16. Jahrhundert. Der Geschichtsforscher Albert Panten stellt den Sylter Friesen Nann Mungard vor. Der Heimatkundler Hans Carstensen dokumentiert Quellen zur Verschickung von Kieler Kindern in Kriegszeiten in die Wiedingharde.

Buchbesprechungen und eine Nennung nordfriesischer Texte aus Zeitungen und Zeitschriften runden das Nordfriesische Jahrbuch ab. Es umfasst 144 Seiten, kostet 9,80 Euro und ist erhältlich über den Buchhandel oder beim Nordfriisk Instituut.

fp

Die Titelseite.

IHK FLENSBURG/ RESÜMEE 2012

Wirtschaft im Norden blieb stabil

[KONTAKT] Für die Wirtschaft in Schleswig-Holstein war 2012 ein ereignisreiches Jahr – dies gilt auch für die IHK Flensburg und ihre Mitgliedsunternehmen. Zwar gingen die Rezessionstendenzen der Eurozone auch an der Konjunktur im Land zwischen den Meeren nicht spurlos vorbei, dennoch sei die Situation im Verhältnis dazu noch immer erfreulich robust, so IHK-Hauptgeschäftsführer Peter Michael Stein. Obwohl der Konjunkturindex der IHK Schleswig-Holstein im dritten Quartal 2012 gegenüber dem Vorquartal von 110,4 auf 104 von 200 möglichen Punkten gesunken ist, bewertet ein Großteil der befragten 2.000 Unternehmen die aktuelle Geschäftsentwicklung als gut bis befriedigend. Dies gelte auch für den nördlichen und westlichen Landesteil. Die für Schleswig-Holstein so wichtige Tourismusbranche zeigt sich auch nach dem zweiten verregneten Sommer in Folge ebenfalls stabil. Zwar gab es keine nennenswerten Zuwächse bei den Übernachtungszahlen, die befürchteten Einbrüche blieben allerdings aus. Als besonders erfreulich bezeichnet Stein die ungebrochene Investitions-

neigung in der Branche. 66,5 Prozent der von der IHK Schleswig-Holstein befragten Unternehmer wollen gleichbleibend oder sogar zunehmend in ihre Betriebe investieren. Insbesondere für den Norden und Westen Schleswig-Holsteins sei der Tourismus ein entscheidender Wirtschaftsfaktor und werde die Arbeit der IHK Flensburg auch 2013 weiterhin maßgeblich beeinflussen. Unter dem Motto „Infrastruktur – Wege für morgen“ wird sich die IHK im kommenden Jahr für eine optimale Vernetzung des Wirtschaftsstandortes einsetzen. Von sehr hoher Relevanz ist in diesem Zusammenhang die Verkehrsinfrastruktur im Land. Im Rahmen eines Workshops hat die Vollversammlung Ende Mai mit den „Verkehrspolitischen Positionen“ ein Grundsatzpapier entwickelt, das zukünftig die Basis der verkehrspolitischen IHK-Arbeit bilden soll. „Die Weiterentwicklung der Verkehrswege bleibt auch in Zukunft eine wichtige Aufgabe für uns, denn nur mit einer leistungsfähigen Verkehrsinfrastruktur können wir die Wettbewerbsfähigkeit unseres Wirtschaftsstandortes langfristig sichern und ausbauen“, betont Stein. Ein Schritt in die richtige Richtung sei auf jeden Fall die Fertigstellung des

Gutachtens für die Bedeutung sowie den Ausbau der Bundesstraße 5 durch den Verein Infrastruktur Vestkysten, das Mitte des Jahres veröffentlicht wurde. Allerdings gebe es auch noch viele offene Baustellen. Insbesondere sei hier der Weiterbau der Küstenautobahn A 20 zu nennen. Essenziell wichtig sei darüber hinaus auch die Entwicklung der Erneuerbaren Energien im Land. Als besonders positives Ereignis des laufenden Jahres sei in diesem Zusammenhang die internationale Windmesse Husum WindEnergy zu nennen. „Die Rekordbeteiligung von 36.000 Besuchern und 1.171 Ausstellern sowie die schon jetzt hocheffiziente Anzahl von Anmeldungen für 2014 belegt, dass Husum der führende Messeplatz für die Branche der regenerativen Energien bleiben wird“, ist sich Stein sicher. Von elementarer Bedeutung für die Zukunft des Landes sei zudem die qualifizierte Ausbildung zukünftiger Fachkräfte. „Der demografische Wandel ist in den Unternehmen angekommen“, betont Stein. „Dies bringt auf dem Ausbildungsmarkt einen erheblichen Paradigmenwechsel mit sich. Konnten die Unternehmen bis vor wenigen Jahren noch aus einer Viel-

zahl von Bewerbern wählen, verlassen mittlerweile immer weniger gut qualifizierte Jugendliche die Schulen. Hinzu kommt bei vielen von ihnen eine große Unsicherheit darüber, welchen Beruf sie einmal ergreifen wollen.“ Es werde daher immer wichtiger, Schüler und Unternehmen so früh wie möglich zusammenzubringen. Hierfür bildeten die Orientierungsangebote der IHK wie zum Beispiel Lehrstellenrallye und Jobsearching auch 2012 wieder eine ideale Plattform. Neben den bereits etablierten Veranstaltungen in Husum und Schleswig fanden in diesem Jahr erstmals auch Lehrstellenrallyes in Heide und auf Sylt statt. „Wir werden hier auch weiterhin mit den Unternehmen sowie den Bildungsträgern in der Region an einem Strang ziehen“, versichert der Hauptgeschäftsführer. Positiv zu bewerten sei auch die Anzahl der abgeschlossenen Ausbildungsverträge im Bezirk der IHK Flensburg. Zwar gebe es einen leichten Rückgang von rund 0,7 Prozent im Vergleich zum Vorjahr, angesichts des demografischen Wandels sei dies aber noch immer ein hocheffizientes Ergebnis. Auch die Entwicklung des Hochschulstandortes sieht Stein positiv.

„Ich freue mich, dass die von uns seit Jahren vorgetragene Idee eines Europacampus der Hochschulen aus Flensburg, Heide und dem südlichen Dänemark in Flensburg endlich Gestalt annimmt“, sagt er. Die Ankündigung von Bildungsministerin Waltraud Wende, dem Flensburger Campus zukünftig einen gesamteuropäischen Charakter verleihen zu wollen, sei nicht zuletzt ein weiterer wichtiger Schritt in der für die Region so wichtigen Zusammenarbeit mit unseren Nachbarn in Dänemark. Eine weitere Basis für die zukünftige Arbeit der IHK bildet das Strategiepapier „Schleswig-Holstein 2030“. Dieses im Sommer 2012 fertiggestellte Konzept enthält wichtige Zukunftsthemen, welche die drei IHKs des Landes unter breiter Beteiligung ihrer Mitgliedsunternehmen erarbeitet haben. Als Ergebnis wurden insgesamt 19 Projekte gebildet, die nun im kommenden Jahr in die Umsetzung gehen sollen. Die IHK Flensburg hat dabei die Federführung für zehn Projekte übernommen.

mg